

Shivaji University Kolhapur
Question Bank For Mar 2022 (Summer) Examination
Subject Code: 73435

Subject Name : Hindi –V DSC-C27 (रोजगार परक हिंदी)

B.A. II (CBCS) सत्र - 4 पेपर क्र.- 5

प्रश्न 1.अ.) निम्नलिखित हिंदी गणितीय अंको का देवनागरी लिपि में लेखन कीजिए ।

अ). 6	अं) 4	प) 79
आ) 9	घ) 57	फ) 82
इ) 14	ज) 59	ब) 87
ई) 17	झ) 63	भ) 89
उ) 19	ट) 66	च) 93
ऊ) 26	ठ) 69	छ) 98
ए) 33	ड) 75	य) 99
ऐ) 36	ढ) 77	ओ) 39
औ) 43		

आ) निम्नलिखित रोजगारपरक अंग्रेजी पारिभाषिक शब्दों का हिंदी नामकरण लिखिए।

1) Auditorium	2) Ability	3) Art gallery
4) Classic Drama	5) Color Photography	6) Actor
7) Children's Song	8) Puppet	9) Hero
10) Clown	11) Advantage	12) Broker
13) Black Marketing	14) Bonus	15) Custom
16) Artificial dearness	17) Advance	18) Apex Bank
19) Bank Cash	20) Bear	21) Absolute amount
22) Blue chip company	23) Comical song	24) Currency

प्रश्न. 2. अ) निम्नलिखित मराठी परिच्छेद का हिंदी में अनुवाद कीजिए।

1. 'गावगाडा' हे पुस्तक त्रिंबक नारायण आत्रे यांनी १९१५ साली लिहिले आणि स्वतःच प्रकाशित केले. आत्रे स्वतः 'गावगाडा'शी जोडले गेलेले होते. त्यांचे वंशज मूलतः शेतकरी. त्यांचा जन्म अहमदनगर जिल्ह्यातील संगमनेरला झाला. शालेय शिक्षण नगर जिल्ह्यात झाल्यावर ते मुंबईला गेले. तिथून ते बी. ए.-एल.एल.बी. झाले. मुंबई प्रांताच्या रेव्हिन्यू खात्यात त्यांनी सुरुवातीला नोकरी केली. पुढे नगर जिल्ह्यात दुष्काळी कामावर खास अंमलदार म्हणून त्यांची नियुक्ती झाली. मुलकी खात्यातर्फे त्या काळात भारतीय समाजाची व जातीपातींची पाहणी केली जायची. आत्रे यांनी एथनोग्राफिकल सर्व्हेशी स्वतःला जोडून घेतले. इतकेच नव्हे तर मुंबई प्रांताचे सुपरिटेण्डंट आर. ई. एन्थोव्हेन यांच्याकडून सर्वेक्षणाची माहिती कशी घ्यायची, हे त्यांनी समजून घेतले. खेडेगावातील जीवन व तिथली माणसे यांच्याविषयी त्यांना आंतरिक तळमळही होती. या दोहोंचे एकत्रीकरण झाल्यामुळेच 'गावगाडा' हा समाजशास्त्रविषयक उत्कृष्ट ग्रंथ त्यांच्या हातून निर्माण झाला.
2. वि.स. खांडेकर यांचा जन्म महाराष्ट्रातील सांगलीत झाला. त्यांच्या पूर्वायुष्यात, त्यांची नाटकांमध्ये अभिनय आणि दिग्दर्शन करण्याची आवड होती. वि.स.खांडेकरांचे लेखन ध्येयवादी आहे. अंतःकरणात समाजकल्याणाची व प्रगतीची तळमळ आहे. लालित्यपूर्ण भाषा, रम्य कल्पना, कोटीबाजपणा व समाजहिताचा प्रचार ही त्यांच्या लघुकथेची वैशिष्ट्ये आहेत. कल्पनाशक्ती अतिशय तल्लख असल्याने, तेजस्वी लेखनातून मनोरंजन करण्याबरोबर समाजजीवनावर भाष्य करणे हे त्यांच्या लेखनाचे स्वरूप होते. खांडेकरांच्या लेखनातून माणुसकीचा गहिवर दिसून येतो. त्यांच्या लेखनातून माणसावरील अपार श्रद्धा व्यक्त होते. रूपक कथा हा नवा प्रकार त्यांनी रुढ केला. त्यांनी कादंबरीसह कथा, कविता, लघुनिबंध, समीक्षा, चित्रपट-कथा, नाटक, व्यक्तिचित्रे, अनुवाद अशा विविध साहित्यप्रकारांत अगदी विपुल असे लेखन केले. वृत्तपत्रीय लेखन व ग्रंथ-संपादन या क्षेत्रांतही त्यांनी ठसा उमटवला.
3. अरेंज मॅरेज म्हटले की थोड्या शंका उत्पन्न होत असतात, पती - पत्नी यांनी एकमेकांच्या सद्भावना, विचार समजून घेणे यासाठी थोडा वेळ द्यावा लागतो. पटापट एकमेकांची मने जुळत नाहीत. जिव्हाळा निर्माण करण्यास प्रसंगावधानी रहावे लागते. काही गैरसमज असतील तर एकत्रितपणे चर्चा करून त्यांचे निरसन करणे गरजेचे असते. रोजचा सुसंवाद कायम ठेवावा लागतो, फ्रीली वक्तव्य करणे चालू ठेवावे जेणेकरून यातूनच जोडीदारांमध्ये प्रेमाचे अस्तित्व निर्माण होत असते.

तिरस्कार रूपी वळणे लांब होत जातात, विश्वासाचे गिरी पर्वत उंचावू लागतात. हृदयातील प्रेमभावनांना मग वा-याच्या झोक्यांप्रमाणे उधाण येते. मनातील घुसमट कमी होत जाते आणि पती - पत्नीचे नाते अतुट होत जाते.

4. सोम्माराचा बाजार असल्याने माय आणि आबा या दोघांनी बापूला बजावून बाजारातली मोक्याची जागा पकडायला सांगितली होती. जागा मोक्याची असेल तरंच माळवं विकल. म्हणून दहावीच्या वर्गाचे एक-दोन तास बुडाले तरी चालतील पण अगोदर जागा पकडून ठेवणे गरजेचे होते. बापूला पुस्तक, शाळा, अभ्यास, शिक्षण....यात जास्त गोडी होती. पुस्तक आणि परिस्थिती यातला संबंध ताडून पहायची सवय होती. गाव सोडून कळंबातच रहायची इच्छा होती. पण बापाच्या अठरा विश्वे दारिद्र्याने त्याच्या इच्छांचे गाठोडे त्याला गुंडाळूनच ठेवावे लागलेले होते.

आ) निम्नलिखित मुहावरों का हिंदी में अर्थ लिखिए ।

1. अंगूठा दिखाना	2. अक्कल के घोड़े दौड़ना
3. आटे दाल का भाव मालूम होना	4. आकाश टूट पड़ना
5. उल्टी गंगा बहना	6. कलेजा थामकर रहजाना
7. किताब का कीड़ा होना	8. कोल्हू का बैल बनना
9. गड़े मुर्दे उखाड़ना	10. गाघर में सागर भरना
11. घावपर नमक छिड़कना	12. घोडा बेचकर सोना
13. चार चाँद लगाना	14. जल भुनकर कोयला होना
15. झंडा गाडना	16. टोपी उछालना
17. धोती ढीली होना	18. नानी याद आना
19. सिर - आंखोपर लेना	20. मुंह काला करना

प्रश्न. 3 . निम्नांकित विषयों पर टिप्पणी लिखिए ।

1. हिंदी अनुवादक ।
2. क्रीडा समालोचक की विस्तृत जानकारी दीजिए।
3. राजभाषा अधिकारी ।
4. अनुसंधान अधिकारी ।
5. गीतकार का संक्षेप में परिचय दीजिए।

6. राजभाषा अधिकारी की विस्तृत जानकारी दीजिए।
7. राजभाषा अधिकारी पद पर प्रकाश डालिए।
8. हिंदी अनुवादक पद की जानकारी दीजिए।
9. निवेदक का संक्षेप में परिचय दीजिए।
10. क्रीडा समालोचक ।
11. निवेदक ।
12. गीतकार ।
13. अनुसंधान अधिकारी की विस्तृत जानकारी दीजिए।
14. गीतकार का विस्तृत परिचय दीजिए।
15. क्रीडा समालोचक में कौनसे गुण होने चाहिए ।
16. निवेदक बनने के लिए क्या- क्या आवश्यक है।

प्रश्न. 4 . निम्नलिखित पत्रों का प्रारूप तयार कीजिए।

- 1) दिनांक 9 मई, 2022 के दैनिक लोकमत के विज्ञापन के अनुसार कमला महाविद्यालय, कोल्हापुर में हिंदी अद्यापक पद हेतु आवेदन मंगवाया जा रहा है आवेदन पत्र का प्रारूप तयार कीजिए ।
- 2) भारत सरकार के 'दुरभाषा' विभाग में 'हिंदी अनुवादक' पद की पूर्ति के दृष्टि से युक्त उमेदवार की और से आवेदन पत्र की मांग की जा रही है । नोकरी हेतु आवेदन पत्र तयार कीजिए ।
- 3) दिनेश शर्मा बैंक ऑफ़ महाराष्ट्र, शाखा कोल्हापुर में अपना बचत खाता खोलने हेतु पत्र लिखता है । पदाधिकारी के नाम पत्र का प्रारूप तयार कीजिए।
- 4) आजादी शुक्ल जनता नगर, रायबरेली आपनी गल्ली में चलरही गुंडागर्दी को रोकने हेतु रायबरेली पुलिस थाना के पुलिस उपनिरीक्षक के नाम पत्र लिखती है । पत्र का प्रारूप तयार कीजिए ।
- 5) अपने परिवेश में फैली गंदगी को हटाने के उद्देश्य से नीलम पाटिल,नगर परिषद इचलकरंजी के नाम पत्र लिखती है । पत्र का प्रारूप तयार कीजिए ।

- 6) 'सुकन्या समुदी' योजना की जानकारी प्राप्त करने हेतु महेश बोराटे पोस्ट मास्टर, पोष्ट ऑफिस सांगली के नाम पत्र लिखते हैं। पदाधिकारी के नाम पत्र का प्रारूप तयार कीजिए।
- 7) मा.प्राचार्य, न्यू.कॉलेज कोल्हापूर में नाम प्रा.रंजना शिंदे अवकाश प्राप्ती हेतू पत्र लिखती है। पत्र का प्रारूप तयार कीजिए।
- 8) राजीव पाटील स्टेट बैंक ऑफ़ इंडिया, शाखा सातारा से स्टेट बैंक ऑफ़ इंडिया,शाखा कोल्हापूर में अपना बचत खाता हस्तांतरित करणे हेतू पत्र लिखता है। पदाधिकारी के नाम पत्र का प्रारूप तयार कीजिए।
- 9) आरोग्य विभाग,नगर परिषद,इचलकरंजी में पत्र लिखकर कोमल पवार अपनी गल्ली में कोविड 19 टीकाकरण केंद्र कि सुविधा उपलब्ध कराने कि बिनती करती है। पत्र का प्रारूप तयार कीजिए।
- 10) पतंगराव कदम महाविद्यालय,सांगली में बी.कॉम.भाग -1 के छात्र महेश कुंभार राष्ट्रीय सेवा योजना के विशेष श्रम संस्कार शिबीर में सहभाग हेतू प्राचार्य के नाम पत्र लिखता है।